

Financování a ekonomické řízení

Principy a pravidly finančního řízení

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Název projektu: Inovace magisterského studijního programu Fakulty ekonomiky a managementu

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/2.2.00/28.0326

Obsah:

1. Financování,
2. Finanční cíle podniku,
3. Principy finančního řízení,
4. Finanční rozhodování,
5. Rozhodování o veřejných financích – veřejná volba.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Financování

Definice Financování:

označujeme získání (obstarání finančních zdrojů, obecněji kapitálu ve všech jeho formách, a jejich použití k obstarání potřebných statků k úhradě výdajů na činnost organizace (podniku).

1. Financování

Podle **pravidelnosti** financování rozeznáváme:

- 1) Financování běžné,
- 2) Financování mimořádné.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Financování

Podle **původu** finančních prostředků:

- ☐ Vlastním kapitálem - (emise akcií popř. věcné vklady majitelů),
- ☐ Cizím kapitálem - (bankovní úvěr, obligace, zálohy odběratelů),
- ☐ Samofinancování - (zisk, odpisy, financování z rezerv,...).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Financování

Podle doby - financování:

- o Dlouhodobé (zdrojem je vlastní kapitál, dlouhodobý cizí kapitál, např. dlouhodobé bankovní úvěry, dluhopisy),
- o Krátkodobé (zdrojem jsou krátkodobé bankovní úvěry, dodavatelské úvěry, nevyplacené mzdy a neodvedené daně, apod.).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Finanční cíle podniku

Finanční cíle:

rozhodující součástí podnikových cílů z krátkodobého i dlouhodobého hlediska, jsou základem kritérií pro rozhodování různých alternativ a pro hodnocení celkové efektivity podnikání.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Finanční cíle podniku

Finanční cíle:

Maximalizace zisku:

- statická veličina,
- potřeba využívání peněžních toků (cash-flow),
- maximalizace zisku nebere v úvahu různý stupeň rizika, s nímž je zisku dosahováno.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Finanční cíle podniku

Finanční cíle:

Platební schopnost:

schopnost krýt peněžními prostředky své závazky v dané výši a požadovaném čase. Pouze podnik schopný hradit své závazky vytváří předpoklady pro trvalou existenci a zachování, případně zvyšování své hodnoty.

2. Finanční cíle podniku

Finanční cíle:

Maximalizace tržní hodnoty:

Na vyprodukovaný zisk můžeme pohlížet jako na částku, které patří akcionářům. Rozhodnutí o tom, kolik na dividendy a kolik na investice je odvislé od dividendové politiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Finanční cíle podniku

Finanční cíle:

Maximalizace tržní hodnoty:

Růst cen akcií závisí na faktorech:

- projektovaném výnosu (zisku) na akcii,
- časovém rozložení toku výnosů,
- rizikovosti projektovaných výnosů,
- míře použití dluhů,
- dividendové politice.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Finanční cíle podniku

Finanční cíle:

Udržení stability, řízení rizika:

Finanční stability podniku - opatřování kapitálu pro běžné i mimořádné potřeby podniku a rozhodování o jeho struktuře, rozhodování o umístění kapitálu, rozhodování o rozdělení zisku podniku a řízení hospodářské činnosti podniku.

Ekonomická a finanční rizika - rizika ovlivňující ekonomické výsledky podniku.

3. Principy finančního řízení

A. Princip peněžních toků

- pro finanční řízení jsou důležité peněžní toky,
- schopnost uhrazovat peněžní platby svým věřitelům, dodavatelům, zaměstnancům a vlastníkům,
- podnik, který dosahuje vysokých zisků, nemusí být schopen hradit své závazky = DRUHOTNÁ PLATEBNÍ NESCHOPNOST.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Principy finančního řízení

B. Princip čisté současné hodnoty

vypočet - součet současných (diskontovaných) hodnot všech peněžních toků investice.

Je-li hodnota uvedeného součtu kladná, může být hodnocená investice přijata. Je-li naopak záporná, jde o důležitý argument pro nepřijetí hodnocené investice.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Principy finančního řízení

B. Princip čisté současné hodnoty

Vypočet

$$\check{CSH} = \sum_{n=1}^N PP \frac{1}{(1+i)^n} - KV$$

$\check{CSH} > 0 \rightarrow$ investice je výhodná, $\uparrow$ TH firmy

i – požadovaná výnosnost

n – počet let

KV – kapitálový výdaj

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Principy finančního řízení

C. Princip respektování faktoru času

jedna koruna držená dnes má větší význam než stejná částka držená zítra.

Výpočet:

PV= současná hodnota

FV= budoucí hodnota

$$PV = FV \frac{1}{(1+i)^n} \rightarrow \text{odúročitel}$$

$$FV = PV (1 + i)^n$$

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Principy finančního řízení

D. Princip zohledňování rizika

předpokládaná situace u investice nenastane. Platí: čím vyšší riziko, tím by měl manažer požadovat větší výnos z investice. Podnik by se měl bránit proti rizikům tím, že investuje do různých výrobních a na různých trzích – diversifikace rizika.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Principy finančního řízení

E. Princip optimalizace kapitálové struktury

podnik musí pro zabezpečení financování svých potřeb zabezpečit optimální složení kapitálu.

Finanční řízení je neefektivní jestli je podnik překapitalizován.
Nastává i situace, kdy je podnik podkapitalizován.

Hledá se optimální bod (poměr) mezi vlastním a cizím kapitálem.

3. Principy finančního řízení

F. Princip zohledňování stupně efektivnosti kapitálového trhu

znalost charakteru kapitálového trhu a jeho efektivnosti.

3 stupně efektivnosti:

- A. vysoce efektivní,
- B. středně efektivní,
- C. neefektivní.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Principy finančního řízení

G. Princip plánování a analýzy finančních údajů

nezbytná podmínka dosažení podnikových cílů je neustálé plánování a analýza finančních veličin.

Finanční analýza.

Finanční plánování.

3. Principy finančního řízení

Oblasti finančního řízení:

- ☐ finanční zdroje pro založení a rozvoj podniku,
- ☐ optimální kapitálová struktura,
- ☐ financování a řízení oběžného majetku,
- ☐ výběr optimální formy dlouhodobého financování,
- ☐ finanční analýzy,
- ☐ finanční plánování, apod.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Principy finančního řízení

Finanční řízení podniku se člení na dvě skupiny:

- 1) finančně-manažerská skupina,
- 2) finančně-kontrolní (účetní) skupina.

4. Finanční rozhodování

Definice Finančního rozhodování:

proces spočívající ve výběru optimální varianty získání peněžních prostředků, podnikového kapitálu a jejich užití z hlediska základních cílů podnikání a s přihlédnutím k omezujícím podmínkám.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. Finanční rozhodování

Fáze finančního rozhodování:

- vymezení finančního problému,
- stanovení finančních cílů,
- sběr a analýza informací a podkladů,
- volba různých variant řešení.

4. Finanční rozhodování

Finanční rozhodování - základní pravidla:

- za větší riziko požadovat vyšší výnos,
- preferovat vždy větší výnos před výnosem menším,
- preferovat vždy menší riziko před rizikem větším,
- preferovat vždy peníze obdržené dříve před penězi obdrženými později,
- zohledňovat míru rizika,
- motivací je zvětšení podnikového majetku,
- operativně – kritériem peníze a likvidita.

4. Finanční rozhodování

Typy rozhodovacích situací v oblasti financování:

- A. strategické (dlouhodobé) finanční rozhodování,
- B. taktické (krátkodobé) finanční rozhodování.

4. Finanční rozhodování

A. Strategické finanční rozhodování:

- o celkové výši kapitálu,
- o struktuře podnikového kapitálu,
- o struktuře majetku podniku,
- o investování podnikového kapitálu,
- o užití vložených, peněžních prostředků,
- o finančním nebo věcném (reálném) investování,
- o rozdělení zdaněného podnikového zisku, apod.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. Finanční rozhodování

B. Krátkodobé finanční rozhodování obsahuje:

- *rozhodování o velikosti a struktuře jednotlivých složek oběžného majetku,*
- *rozhodování o optimální formě krátkodobého kapitálu,*
- *rozhodování o způsobu ochrany proti různým formám rizika.*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. Finanční rozhodování

Faktory ovlivňující finanční rozhodování:

- I. výnos,
- II. čas,
- III. riziko.

Vzniká tzv. **magický trojúhelník**.

4. Finanční rozhodování

Schéma finančního rozhodování

Cíl podniku = růst TC podniku		
Likvidita	rentabilita	stabilita
plnění tohoto cíle je spojeno s finančním rozhodováním		
Taktické	strategické	
problémy s finančním rozhodováním - kam, kolik, z čeho, co se ziskem		
výnos (kvantita)	čas	riziko
ovlivňují tyto tři faktory		

Zdroj: BEŇOVÁ, Kamila a NEŠPORKOVÁ, Renáta. Podnikové finance. Vysoká škola podnikání, a.s., Business School Ostrava plc. Ostrava: 2007.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Rozhodování o veřejných financích – veřejná volba

Teorie veřejné volby se zabývá veřejným rozhodováním a jeho mechanismy.

Veřejnou volbou se rozhoduje:

- do jaké míry bude stát zasahovat v tržním hospodářství,
- jaké nástroje k tomu použije,
- o velikosti veřejného sektoru,
- o jeho struktuře.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Rozhodování o veřejných financích – veřejná volba

Ve veřejné volbě působí čtyři subjekty:

- A. rozhodovací subjekt,
- B. cílová skupina,
- C. vykonavatelé rozhodnutí,
- D. skrytí hráči.

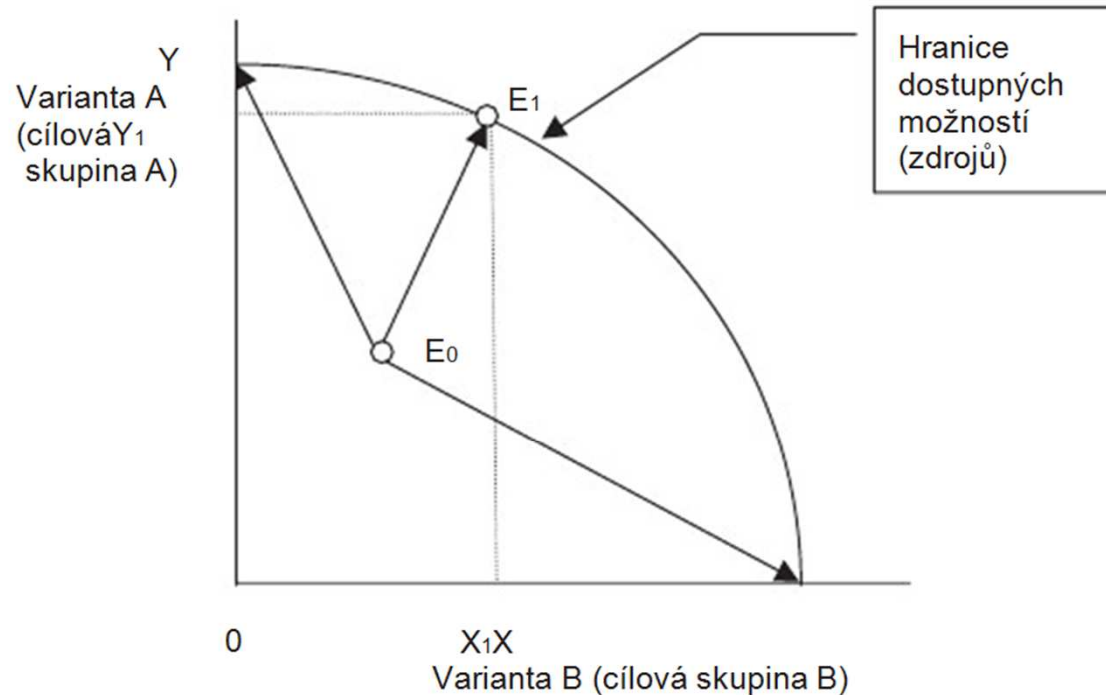

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Rozhodování o veřejných financích – veřejná volba

Rozhodování jedince ve veřejné politice

Legenda:

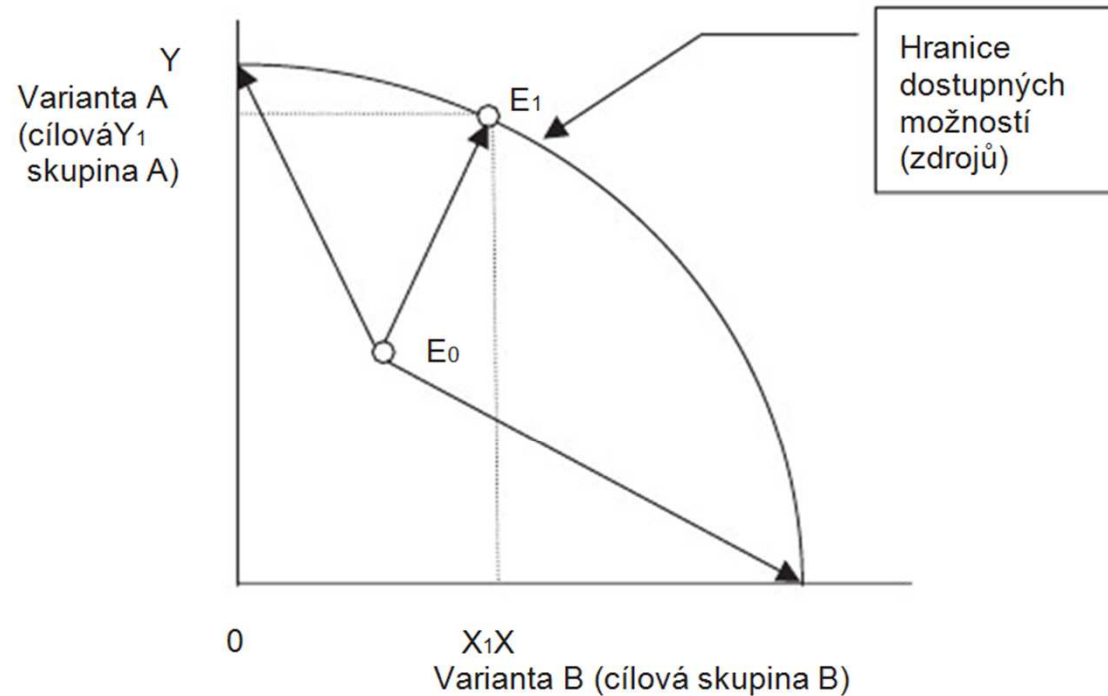
E_0 .....výchozí bod

XY .....hranice dostupných (možných) efektivních řešení

Zdroj: OCHRANA, František. Veřejné rozpočty jako nástroj veřejné politiky a strategického vládnutí. Veřejná politika, veřejná volba, veřejný zájem. CESES FSV UK. Praha: 2005. ISSN: 1801-1659

5. Rozhodování o veřejných financích – veřejná volba

Rozhodování na základě jednomyslné shody

Legenda:

E₀.....výchozí bod

XY.....hranice dostupných (možných) efektivních řešení

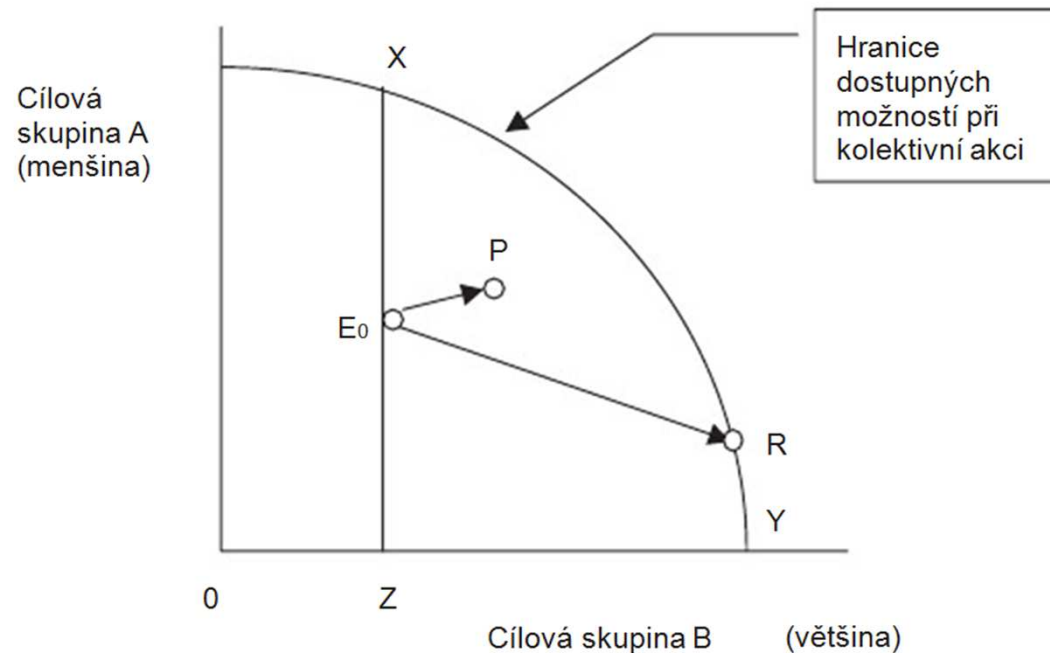
Zdroj: OCHRANA, František. *Veřejné rozpočty jako nástroj veřejné politiky a strategického vládnutí. Veřejná politika, veřejná volba, veřejný zájem.* CESES FSV UK. Praha: 2005. ISSN: 1801-1659

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Rozhodování o veřejných financích – veřejná volba

Většinové pravidlo ve veřejné politice

Legenda:

E_0 .....výchozí bod

R.....redistribuce ve prospěch skupiny B

P.....Paretovo zlepšení

XYZ...množina hlasovacích možností skupiny B

Zdroj: OCHRANA, František. *Veřejné rozpočty jako nástroj veřejné politiky a strategického vládnutí. Veřejná politika, veřejná volba, veřejný zájem.* CESES FSV UK. Praha: 2005. ISSN: 1801-1659

5. Rozhodování o veřejných financích – veřejná volba

Co maximalizují politici?

Ekonomická teorie chápe motivaci politiků zjednodušeně jako snahu udržet se na privilegovaném mocenském postavení a z toho plyne i motivace “zavděčit se voličům, resp. některým jejich skupinám.

5. Rozhodování o veřejných financích – veřejná volba

Byrokracie

O každém státním opatření rozhodují politici prostřednictvím demokratických procesů a realizují je státní úředníci - byrokracie. Úspěšnost státních intervencí, je bezprostředně závislá na její kompetentnosti, výkonnosti a motivaci.

Cílem byrokracie je maximalizace rozsahu úřednických činností, resp. rozpočtu své instituce.

5. Rozhodování o veřejných financích – veřejná volba

Zájmové skupiny

Zájmové skupiny se pokoušejí snížit “výdaje” voličů spojené s volbami a získáváním informací, zvláště snížit náklady těch voličů, kteří budou pravděpodobně danou zájmovou skupinu podporovat. Kromě toho se zájmové skupiny snaží zprostředkovávat politikům informace o preferencích jejich voličů.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Klíčová slova

Financování, finanční cíle, principy finančního řízení, finanční rozhodování, veřejná volby.

Literatura:

- HINDLS, Richard. HOLMAN, Robert. HRONOVÁ, Stanislava. *Ekonomický slovník*. 1. vyd. Praha: C. H. BECK, 2003, 519 s. ISBN 80-7179-819-3.
- OCHRANA, František. *Veřejné rozpočty jako nástroj veřejné politiky a strategického vládnutí*. Veřejná politika, veřejná volba, veřejný zájem. Praha: CESES FSV UK, 2005. ISSN 1801-1659.
- SYNEK, Miroslav a kolektiv. *Manažerská ekonomika*. 4. aktual. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4.
- VALACH, Josef a kolektiv. *Finanční řízení podniku*. 2. aktual. a dopl. vyd. Havlíčkův Brod: EKOPRESS, s.r.o., 1999. ISBN 80-86119-2 1-1.
- MALÝ, Ivan. *Veřejná volba a veřejná kontrola I*. Praha: Verlag Dashofer, 1998. Územní samospráva v praxi.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úkoly pro samostatnou práci:

1. Vysvětlete podstatu a obsahovou stránku financování.
2. Charakterizujte finanční cíle podniku.
3. Objasněte principy finančního řízení.
4. Vymezte finanční rozhodování. Jaké znáte fáze a typy finančního rozhodování.
5. Vysvětlete rozhodování o veřejných výdajích ve veřejné volbě (načrtněte).
6. Charakterizujte ostatní subjekty v oblasti rozhodování ve veřejné volbě.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

